

COVID-19 HASTALIĞI İLE İLGİLİ HANGİ TESTLER BULUNMAKTADIR?

RT-PCR (SARS-CoV-2 RNA) testi

COVID-19 Antijen (Ag) testi

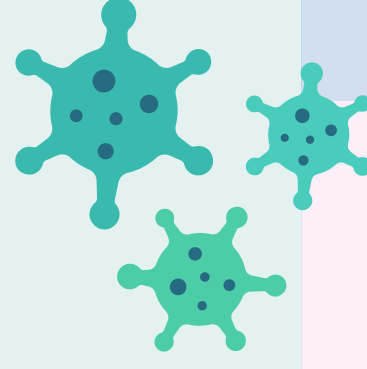
COVID-19 Antikor testi

COVID-19 tanısında geçerli tanı yöntemi nedir?

SARS-CoV-2 RNA (RT-PCR) TESTİ:

Günümüzde en geçerli tanı yöntemi solunum yolu örneklerinde RT-PCR ile etken virüsün RNA'sının (genetik materyali) araştırılmasıdır.

Hastaların üst solunum yolundan (boğaz ve burundan) yumuşak uçlu bir çubuk yardımıyla alınan örneklerde hastalığa neden olan virüsün genetik materyalinin (SARS-CoV-2 RNA) RT-PCR testi ile araştırılması günümüzde en geçerli tanı testidir.

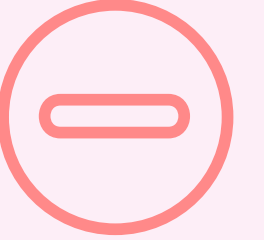

Pozitif PCR sonucu ne anlama gelir?

- Hastalıkla uyumlu belirtileriniz ve/veya temas öykünüz varsa COVID-19 hastası olduğunuz anlamına gelir. Başkalarına bulaştırmamak için izole olmanız ve sağlık kurumunun/ doktorunuzun önerilerine uymanız gerekir.

Negatif PCR sonucu ne anlama gelir?

- Alınan örnekte virüs saptanmadığı anlamına gelir.
- Eğer hastalık veya bulaşma kuşkusu yüksekse, 24-48 saat sonra ikinci bir örnekle test tekrar edilir.

Hastalığın iyileştiğini göstermek için PCR testi yaptırmak gerekir mi?

- Hastalığın iyileştiğini göstermek için ayrıca PCR testine gerek yoktur.

İzolasyonu sonlandırmak için PCR testi gerekir mi?

- Bağışıklık sorunu olmayan kişilerde izolasyonu sonlandırmak için PCR testi gerekli değildir.

Hastaneye yatmasına gerek olmayanlarda izolasyon 10. günde sonlandırılır.

İzolasyon süreleri bir günden fazla hastanede yatarak tedavi görenlerde 14 gün; bağışıklık sistemi baskılanmış olanlarda 20 gündür.

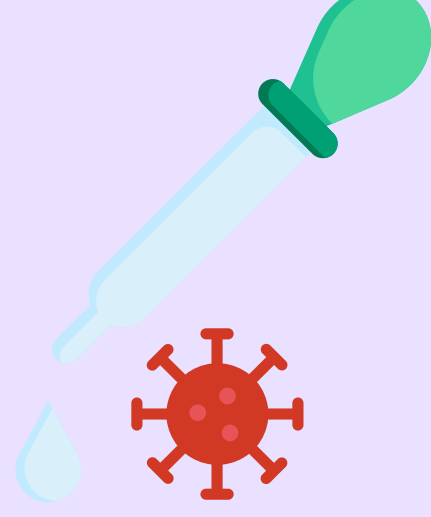

Bu sürelerden sonra devam eden PCR pozitifliği aktif virüs ve bulaştırıcılık göstergesi değildir.

COVID-19 tanısında antijen (Ag) testlerinin yeri var mıdır?

Antijen testleri COVID-19 tanısında önerilen testler arasında henüz yer almamaktadır. Sadece sınırlı durumlarda işe yarayabilirler.

Test isteği ancak bir uzman hekim tarafından uygun görülürse yapılmalı ve sonuçları yine uzman tarafından yorumlanmalıdır.

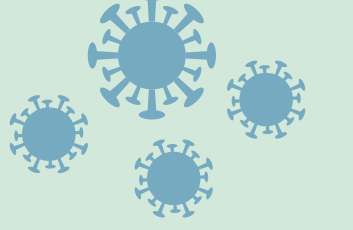

SARS-CoV-2 ANTİJEN (Ag) TESTLERİ:

Ag testleri ile COVID-19 etkeni olan virüsün özgül proteinleri araştırılır.

Üst solunum yolundan (burun) yumuşak uçlu bir çubuk yardımıyla alınan örneklerde bakılır.

Doğruluğu RNA testinden (PCR) daha düşük olduğundan, sonuçları PCR ile doğrulanmalıdır.

- Antijen testlerinin doğru sonuç verebilmesi için hastalık belirtilerinin başlamasından sonraki ilk beş gün içinde yapılması gerekir.

- Antijen testlerinde “yalancı negatif” sonuçlar yüksektir

Yalancı negatiflik, kişi virüsle enfekte olduğu halde, test sonucunun negatif olarak bulunmasıdır. Bu kişiler etrafına hastalık bulaştırmaya devam eder.

Hastalar şüpheli durumda evde/ işyerinde kendi Ag testlerini yapabilir mi?

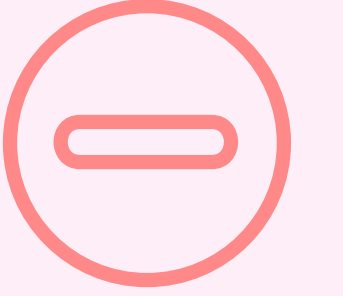
- Örnek alımı ve uygulanmasında çevredeki kişilere bulaşı önlemek için özel önlemler gerektiğinden, antijen testleri sağlık kurumları dışında yapılmamalı ve yorumlanmamalıdır.

Antijen testinin pozitif olması ne anlama gelir?

- Pozitif Ag testi COVID-19 ihtimaline işaret eder.
- Pozitif antijen test sonucunun PCR testi ile doğrulanması gerekir.
- PCR test sonucu gelene kadar izolasyon ve korunma önlemleri mutlaka uygulanmalıdır.

Antijen testinin negatif olması ne anlama gelir?

- Negatif olması COVID-19 olmadığını göstermez.
- Hastalığa ait belirtisi/bulgusu veya COVID-19 hastasıyla temas öyküsü olan kişilerde negatif sonuç alınırsa mutlaka PCR testi yapılması gerekir.

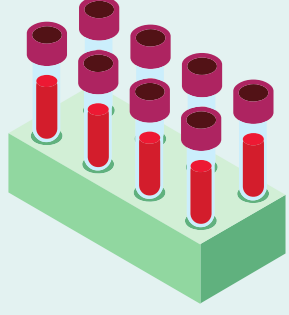
Antikor testleri COVID-19 tanısı için kullanılır mı?

Antikor testleri COVID-19 tanısında kullanılmaz.

COVID-19 ANTİKOR TESTLERİ:

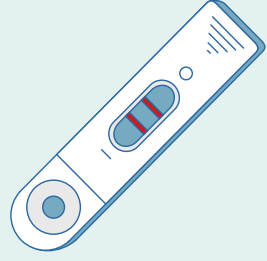
Antikor testleriyle enfeksiyondan sonra kişinin virüse (SARS-CoV-2) karşı oluşturduğu antikorlar araştırılır.

Antikor testleri sadece virüsle karşılaşmış olduğunuzu gösterir. Sonuçların iyi değerlendirilmesi gerekir.

Damardan veya parmak ucundan alınan kanda bakılır.

Parmak ucundan alınan kanda bakılan hızlı testlerin doğruluğu daha düşüktür.

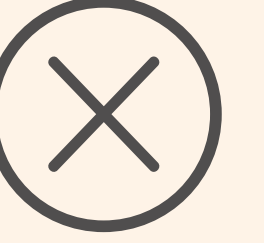
Antikor testleri hangi amaçla kullanılabilir?

- Toplumda COVID-19 virüsü ile enfekte olma oranını araştırmak için kullanılır.
- Hekimin uygun gördüğü durumlarda yardımcı test olarak kullanılabilir.

Antikor testlerinin hangi amaçlarla kullanılması önerilmez?

- Antikor testleri COVID-19 tanısı için kullanılmaz.
- Hastalıktan korunduğunuzu göstermek için kullanılmaz.
- İzolasyonu kaldırmak amacıyla, işe veya okula dönüş gibi kararlar için kullanılmaz.

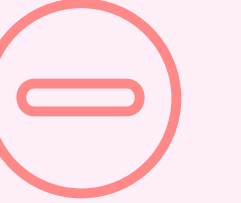

Pozitif antikor test sonucu ne ifade eder?

- Pozitif antikor test sonucu 7-14 günden önceki bir dönemde virüsle karşılaşmış olduğunuzu gösterebilir. Ancak yalancı pozitif sonuç olması (gerçekte virüs bulunmadığı halde testin pozitif çıkması) ihtimali de vardır. Ayrıca pozitif antikor test sonucu kişinin COVID-19'dan korunduğunu veya başkalarına virüsü bulaştırmayacağını garanti etmez. Bu nedenle, korunma önlemlerine (maske, fiziksel mesafe ve el hijyeni kuralları) uyulmasına devam edilmelidir.

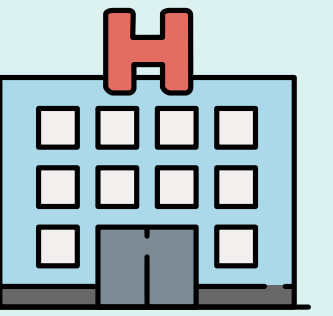
Negatif antikor test sonucu ne ifade eder?

- Negatif antikor test sonucu COVID-19 etkeni virüsle karşılaşmadığını/ hastalık gelişmediğini dışlamaz.
- Bazı kişilerde virüsle karşılaştığı halde antikor oluşmayabilir. Ayrıca oluşan antikorlar bir süre sonra kaybolabilir.

Antikor testinin evde yapılması doğru mudur?

- Antikor testlerinin sağlık kurumları dışında yapılması ve yorumlanması doğru değildir.

COVID-19 aşılmasından önce antikor bakılmalı mıdır?

- Aşılama öncesi antikor bakılmasına gerek yoktur.

Aşılama sonrası antikor bakılmalı mıdır?

- Rutin uygulamada diğer aşılar da olduğu gibi aşılama sonrası antikor bakılması önerilmez.

Kaynaklar:

- DSÖ 7 Mart 2020 - 4 Kasım 2020 güncelleme dokümanı) <https://www.who.int/publications/i/item/critical-preparedness-readiness-and-response-actions-for-covid-19>
- CDC COVID-19 (Coronavirus Disease) Interim Guidance for Antigen Testing for SARS-CoV-2 (güncelleme 5 Aralık 2020). <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/lab/resources/antigen-tests-guidelines.html>
- CDC: Interpreting results of Diagnostic tests (güncelleme 3 Aralık 2020). <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/lab/faqs.html#Interpreting-Results-of-Diagnostic-Tests>
- ECDC: COVID-19 testing strategies and objectives (güncelleme 18 Eylül 2020). <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/covid-19-testing-strategies-and-objectives>
- World Health Organization. Laboratory testing for coronavirus disease (COVID-19) in suspected human cases. <https://www.who.int/publications/i/item/WHO-2019-nCoV-Lab-Testing-2020.1>
- Hanson KE, Caliendo AM, Arias CA, et al. Infectious Diseases Society of America Guidelines on the Diagnosis of COVID-19. Clin Infect Dis. 2020 Jun 16;ciaa760.
- T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü. Bilimsel Danışma Kurulu. COVID-19 (SARS-CoV-2 Enfeksiyonu) Genel Bilgiler, Epidemiyoloji, Tanı Rehberi. 7 Aralık 2020